

Udvalget for Landdistrikter og Øer

Slotsholmsgade 10
1216 København K
Telefon 72 28 24 00
oim@oim.dk

Sagsnr.
2017-4076

Folketingets Udvalg for Landdistrikter og Øer har den 30. august 2017 stillet følgende spørgsmål nr. 141 (alm. del) til økonomi- og indenrigsministeren, som hermed besvares. Spørgsmålet er stillet efter ønske fra Roger Courage Matthisen (ALT).

Doknr.
486774

Dato
27-09-2017

Spørgsmål nr. 141:

"Ministeren bedes kommentere artiklen i NB Økonomi, Økonomisk Ugebrev for den offentlige sektor, 22/8-17: "Kommuner får millionbonus for at eksportere sociale klienter".

<http://nb-økonomi.dk/topnyhed/kommuner-faar-millionbonus-eksportere-socialieklienter/>"

Svar:

Jeg skal indledningsvist sige, at jeg ikke er enig i artiklens konklusion om, at kommuner får en millionbonus for at eksportere sociale klienter. Artiklen bygger således også sine konklusioner på en fejlagtig fortolkning af det kommunale tilskuds- og udlignings-system.

Den kommunale finansiering er gennem en årrække gået i retning af mindre finansiering gennem refusion, dvs. direkte statslig kompensation for afholdte udgifter, med henblik på mere generel finansiering efter objektive kriterier gennem tilskuds- og udligningsystemet. Fx med den seneste omlægning af refusionssystemet på beskæftigelsesområdet, som styrker kommunernes økonomiske incitamenter til at få ledige hurtigt i arbejde.

Finansiering efter objektive kriterier indebærer netop, at der tages udgangspunkt i baggrundsforhold hos befolkningen eller i kommunen, som tilsiger et højere eller lavere niveau af udgifter. Disse baggrundsforhold er afspejlet igennem en række kriterier, som tilsammen ligger til grund for et opgjort udgiftsbehov i udligningen. Når der anvendes så mange kriterier er det også for, at der ikke er enkelte kriterier, fx som kriteriet vedr. personer uden beskæftigelse, som kan få så stor betydning, at kommuner ikke samlet vil opnå en gevinst ved at få borgere i beskæftigelse.

Kriterierne er baseret på statistikker, som vil have en vis forsinkelse. Derfor vil en kommunes udligningstilskud typisk udvikle sig op eller ned med en vis forsinkelse, når kommunen får flere eller færre borgere, der fx er ledige. Men denne forsinkelse har grundlæggende ikke betydning for kommunernes incitamenter.

Artiklen bygger konkret sine konklusioner på, at det socioøkonomiske udgiftsbehov i den kommunale udligning opgøres ud fra statistikker, der viser registreringer to til tre år før tilskudsåret. Det vil fx sige, at når udligningen for 2018 blev opgjort i foråret 2017, skete det på grundlag af de senest tilgængelige statistikker, som typisk var opgjort for årene 2015 eller 2016.

Som det også fremgår af artiklen, betyder det, at når en familie flytter fra en kommune til en anden, vil familien fortsat i en periode efter flytningen indgå i de statistikker, der ligger til grund for opgørelsen af fraflytningskommunens socioøkonomiske udgiftsbehov. Det fremstilles i artiklen som om, at fraflytningskommunen får en bonus. Men realiteten er, at familien indgår i beregningen af kommunens udgiftsbehov i præcis det antal år, som familien har boet i kommunen. Hvis familien fx har boet i kommunen i 5 år, vil familien også i 5 år indgå i de statistikker, som ligger til grund for opgørelsen. Men der er som nævnt en vis tidsforskydning. Der vil gå to til tre år efter tilflytningen, før familien indgår i opgørelsen af kommunens udgiftsbehov. Når familien flytter igen, vil der tilsvarende gå to til tre år efter fraflytningen, før familien udgår af opgørelsen af kommunens udgiftsbehov.

Nettoresultatet er, at familien indgår i den enkelte kommunes udgiftsbehov i det antal år, som den bor i kommunen, men at der er en vis forsinkelse - både når familien kommer til kommunen, og når den flytter igen. Der er altså ikke tale om nogen bonus, men en vis tidsforskydning som følge af anvendelsen af statistiske oplysninger.

Der er for et af de i alt 14 socioøkonomiske kriterier i udligningen indbygget en yderligere forsinkelse. Det drejer sig om kriteriet "antal 20-59 årige uden beskæftigelse ud over 5 procent af antallet af 20-59 årige". Som det også fremgår af artiklen, opgøres dette kriterium for den enkelte kommune ud fra det største antal enten for det senest opgjorte år eller for året tre år før.

Denne ekstra forsinkelse i kriteriet blev indført med henblik på at styrke kommunernes incitament til at få folk i beskæftigelse. Det betyder, at når antallet af personer uden beskæftigelse i kommunen falder, vil det ikke på kort sigt påvirke dette kriterium, og kommunens udligningsbeløb vil derfor ikke umiddelbart blive nedsat af den grund.

Den statistik, der ligger til grund for kriteriet, viser som nævnt antallet af 20-59 årige uden beskæftigelse i den enkelte kommune. Antallet af 20-59 årige uden beskæftigelse ændrer sig for den enkelte kommune fra år til år af mange forskellige årsager, fx ændringer i befolkningens aldersfordeling, til- og fraflytninger, den generelle konjunkturudvikling, særlige forhold på det lokale arbejdsmarked, kommunens beskæftigelsesindsats mv. I artiklen fokuseres specielt på, at kriteriet påvirkes af til- og fraflytninger, men der er som nævnt også andre forhold, der påvirker kriteriet, og formålet er at kriteriet skal medvirke til at afspejle kommunens samlede udgiftspress som følge af antallet af personer uden beskæftigelse i kommunen.

Med venlig hilsen
Simon Emil Ammitzbøll